

A HTMT HÍREI**Az Erdélyi Múzeum-Egyesület kiadójának legfrissebb kötetei**

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület kiadójának legfrissebb köteteit, valamint azok tartalmát és leírását mutatja be az EME Kiadó Hírlevelének 2024.02.09-i száma. [...] Berobogott Temesvárra a nyugat. A Szeged-Temesvár vasútvonal története címmel jelent meg Jancsó Árpád nyolcadik vasúttörténeti tematikájú könyve, mely a tőle megszokott alapos, tudományos igényű, mégis olvasmányos formában készítette el...” Forrás: EME.ro: [teljes cikk >](#)

Videó: SUMMA Nagy Zoltán Kálmán vegyészmérnökkel

A SUMMA beszélgetéssorozat legújabb adásában az erdélyi származású, Egyesült Államokban élő Nagy Zoltán Kálmán, a Purdue Egyetem, Davidson School of Chemical Engineering és a Loughborough Egyetem professzora enged betekintést azokba a technológiákba, amelyekre a legmodernebb gyógyszerkészítési eljárások támaszkodnak...” Forrás: KAB.ro: [teljes cikk >](#)

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA**Megtartotta éves közgyűlését a KMKSZ Beregszászi Alapszervezete**

Február 17-én tartotta meg soron következő közgyűlését a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) Beregszászi Alapszervezete a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán. [...] A gyűlést Molnár D. István, a beregszászi alapszervezet elnöke nyitotta meg, aki ezután bemutatta a meghívott vendégeket. [...] Ezt követően megtartotta éves beszámolóját, amelyben részletezte a 2023-as év rendezvényeit és a megemlékezéseket. Az ország jelenlegi helyzetére való tekintettel az év folyamán több rendezvény nem valósulhatott meg, legfeljebb zártkörű megemlékezés vagy csendes koszorúzás formájában...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

Így telt a 2023-as év a kárpátaljai református ifjúság életében

A 2023-as év a Kárpátaljai Református Egyházkerületben (KRE) és így a Kárpátaljai Református Ifjúsági Szervezet (KRISZ) életében a reménység éve volt. [...] A rendezvényekről, programokról, tapasztalatokról Barta Attila fonsi református lelkipásztort, a KRISZ elnökét kérdeztük. [...] Zsúfolásig megtelt a templom, olyannyira, hogy még padokat és székeket is kellett behoznunk. [...] Aztán október 7-én volt egy nagyobb rendezvény, amelyet a KRISZ közösen szervezett meg a Bereg Megyei Missziói Bizottsággal, és a Bereg megyei konfirmandus csendesnap nevet kapta. Az alkalomra a nagybereg református templomban került sor...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY**Statisztika: Románia az utolsó helyen áll az EU-ban az olvasás terén**

A Román Statisztikai Hivatal legfrissebb adatai szerint 11 millió romániai nem olvasott egyetlen könyvet sem az elmúlt évben, ezzel az eredménnyel a romániai polgárok az Európai Unióban az utolsó helyen állnak a könyvfogyasztási szokások tekintetében. Vagyis nemcsak az olvasással állunk rosszul: az ország lakosságának 60 százaléka nem jár múzeumba vagy színházi előadásra sem. [...] Bár hivatalosan 1877 községi könyvtár működik Romániában, senki nem tudja, hogy ezek közül hánynak van valós tevékenysége, és hány közülük csak por és pókhálógyűjtő intézmény. A vidéki települések könyvtárait a hatóságok „fölszeges hóborznak” vagy éppenséggel tehernek tekintik, amellyel nem kívánnak foglalkozni...” Forrás: Transtelex.ro: [teljes cikk >](#)

Saját maga alatt vágta a fát Románia a verespataki aranybánya ügyében

Bukarestben javában zajlik a bűnbakkeresés, miközben Washingtonban ítélet született a verespataki aranybánya kapcsán, a Világbank mellett működő nemzetközi bíróságon. [...] Románia megígérte a projektvállalatnak, hogy bányát nyithat, majd megtagadta az ehhez szükséges engedélyeket. [...] Románia elveszítette a kanadai vállalat által indított pert, azt azonban egyelőre nem tudni, hogy a Beruházási Viták Rendezésének Nemzetközi Központja (ICSID) milyen összegű kártérítést ítélt meg a felperesnek. [...] Verespatakon található a világ harmadik és Európa legnagyobb színesfém tartaléka: mintegy 300 tonna arany és 1600 tonna ezüst...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Jövő tanévtől kötelezően különálló osztályban kell tanulniuk a nyolcadikosoknak

Január közepén jelent meg a Hivatalos Közlönyben a szimultán, összevont osztályok szervezését, működését szabályozó módszertan, amely szervesen kapcsolódik az új oktatási törvényhez. A módszertan alapján a korábbiakhoz képest a lényeges különbség, hogy függetlenül a nyolcadikosok létszámától, kötelezően különálló osztályba kell sorolni őket, vagyis nem tanulhatnak a kisebb évfolyamok diákjaival együtt. A módosításnak ugyan mindenki örül, hiszen így az általános iskolák végzős diákjai hatékonyabban készülhetnek a képességvizsgára, ám a tanfelügyelőségek aggódva figyelik, vajon jóváhagyja-e az oktatási minisztérium az ehhez szükséges plusz tanári állásokat, lesz-e anyagi keret arra, hogy a rendeletet gyakorlatba ültessék. [...] Bihar megyében közel száz további oktatói állásra van szükség, Kovászna megyében a módosítás betartása tizenöt új állást feltételez...”
Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

A PISA-felmérés eredményeiről beszéltek Kolozsváron

Kallós Zoltán oktatási államtitkár, Molnár Zsolt ombudsman helyettes, valamint az az MTA külső köztestületének tagjai: Kiss Tamás szociológus és Toró Tibor politológus értékelt a 2022-es PISA-felmérés romániai magyar oktatásra vonatkozó eredményeit. A szakértőkkel Novák Csaba Zoltán, a Nemzeti Kisebbségkutató Intézet elnöke beszélgetett. [...] A magyar nyelven tanuló diákok ugyan jobban teljesítenek, mint a románul tanuló társaik, de ettől olyan nagy öröme még nincs okunk, mert ez a teljesítmény elmarad az Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) átlagától. Ennek ellenére „A magyar elitiek részéről ez komoly intézményes teljesítmény, ahogy egy ilyen aszimmetrikus intézményes párhuzamosodás mellett, valamint az oktatási autonómia és hivatalos kétnyelvűség hiányban fenn tudnak tartani egy olyan rendszert, ami ezen a szinten versenyképes a román nyelvű oktatással. [...] „A társadalmi egyenlőtlenségek viszont tragikusak...” [...] magyarázta a Transtelexnek Kiss Tamás szociológus...” Forrás: Transtelex.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Ötven éve vált megyéivé a sepsiszentgyörgyi könyvtár

50. születésnapját ünnepli csütörtökön a sepsiszentgyörgyi Bod Péter Megyei Könyvtár. Ennek apropóján mosolynaplót és Könyvturit indítanak, villámcsődületre hívják az olvasókat, este pedig Reisinger János tart előadást Petőfiről. [...] Jelenleg több mint 8600 regisztrált olvasója van, ami Sepsiszentgyörgy lakosságának mintegy 17 százalékát teszi ki. [...] Szívderítő látványt nyújtott tegnap délben Sepsiszentgyörgy főtere: könyves emberek gyűltek össze a Bod Péter Megyei Könyvtár által meghirdetett villámcsődületre...” Forrás: Szekelyhon.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Beszélgetés: Simon Attila, az olvasoterem.com könyvesblog főszerkesztője

A könyvek népszerűsítése, az olvasás szeretetének terjesztése a missziója Erdély egyetlen magyar nyelvű könyvesblogjának, vallja Simon Attila. Az olvasoterem.com Gyergyóalfaluban élő főszerkesztője tizennégy éve, hobbiból indította a könyvrecenziók írására szakosodott projektet. Ma kilencfős csapattal dolgozik együtt, önkéntes alapon. [...] Úgy képzelte el, hogy az egyes felhasználók olyan hálót építenek, ahol a felhasználó több tucat vagy több száz könyvhöz kapcsolódik, és ezek a kapcsolatok arról mesélnek, hogy milyen az ő viszonya az egyes könyvekhez. [...] Az oldal zéró külső befektetéssel működik, és a bevételi oldalon sincs semmi, hacsak a polcon lassan halmozódó könyveket nem számolja, [...] maguk a könyvek a haszon. [...] A romániai olvasók mindig is a második helyen álltak a számokat és az arányokat tekintve, amit természetesnek nevez, hiszen a magyarországi olvasótábor sokkal szélesebb...” Forrás: Foter.ro: [teljes cikk >](#)

Kitekintő: Ulánbátorban tanít magyart Pápai Sarolta erdélyi hungarológus

Mongóliában népszerűsíti a magyar nyelvet és kultúrát a zilahi származású Magyarné Pápai Sarolta hungarológus a budapesti Külgazdasági és Külügyminisztérium Magyar Nyelvi Képzésekért, Diaszpóra és Balassi Programokért Felelős Főosztályának vendégoktatójaként. Jelenleg a Mongol Nemzeti Egyetemen oktat Ulánbátorban 2023 szeptembere óta. Mint a Krónika megkeresésére kifejtette, ennek a vendégoktatói hálózatnak a keretében mintegy hetvenen dolgoznak szerte a nagyvilágban, ő pedig tavaly pályázta meg az ulánbátori magyar lektori helyet. [...] Ulánbátorban három csoportja van: kettő az egyetemen, azok a diákok tartoznak ide, akik úgynevezett elnöki ösztöndíjjal rendelkeznek, ők majd szeptembertől Magyarországon folytatják felsőfokú tanulmányaikat. Még van egy csoportom a magyar nagykövetségen is a civilek számára, akiket heti két órában tanítok...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

A romániai lakosság húsfogyasztását vizsgálja a felmérés

A globális népességnövekedést és az élelmiszer-termelés környezeti hatásait figyelembe véve a romániai lakosság húsfogyasztási szokásait vizsgálja az a felmérés, amelyet az Erdélyi Múzeum-Egyesület kezdeményezett. A közvélemény-kutatásnak az a célja, hogy tanulmányozza a romániai lakosság hajlandóságát a húsfogyasztás csökkentésével kapcsolatban, és ezáltal beazonosítsa azokat a gátakat, amelyek esetleg akadályozhatják a lakosságot ebben. [...] „Az ideális húsfogyasztás 500 gramm lenne hetente fejenként, a fenntarthatóság szempontjából pedig alig 300 gramm” – nyilatkozta a felmérést lebonyolító Darvas Andor, BBTE Közgazdaság-

és Gazdálkodástudományi Karának társult oktatója. A kutatásban Alt Mónika Anetta, a BBTE Közgazdaság- és Gazdálkodástudományi Karának tanára, az MTA külső köztestületének tagja is részt vesz. [...] Az előzetes iparági kutatásomból az derült ki, hogy Romániában 1990 és 2020 között 12,3%-kal csökkent a húsfogyasztás...” Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

Statisztikák: Rohamosan öregszik társadalmunk

Tíz év alatt a szlovákiai lakosság átlagéletkora négy évet nőtt. [...] Az Eurostat által közétett demográfiai adatokról Meleg Attila szociológust, történészt, a Népegyetem Kutatóintézet tudományos főmunkatársát, egyben a Budapesti Corvinus Egyetem docensét kérdezte Kálmán Norbert a Patria rádió Reggeli című műsorában. [...] Szlovákiában már a 20. századtól megfigyelhető a házasságkötések számának csökkenése, melynek kísérőjelensége, hogy emelkedik a házasságra lépő nők és férfiak átlagéletkora. Míg 1991-ben Szlovákiában a férfiak átlagosan 25,6 évesen nősültek, 2021-ben már csaknem 35 évesen. A nők a korábbi 22,9 éves kor helyett most átlagosan 32,1 évesen mennek férjhez...” Forrás: Patria24.sk: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Sikeresen zárult a Selye János Egyetem minőségbiztosítási rendszerének akkreditációja

A Szlovák Felsőoktatási Akkreditációs Ügynökség Végrehajtó Tanácsának 2024. február 8-i döntése alapján sikeresen végződött a Selye János Egyetem minőségbiztosítási rendszerének megmérettetése. [...] Gazdaságtudományok és menedzsment; Informatika; Matematika; Teológia valamint Pedagógusképzés és pedagógiai tudományok (alap-, mester- és PhD.-képzés). [...] Az egyetem a fennállása során először jogosult önállóan, saját hatáskörben új tanulmányi programokat létrehozni és akkreditálni az említett öt tudományterületen belül...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Megjelent a Böszörményi Istvánról szóló könyv

A losonci Nógrádi Könyvtárban teltház előtt mutatták be a Böszörményi István életéről és munkásságáról írt könyvet. A Puntigán József és Nagy Zora által közreadott kötet a nógrádi polihisztor pótolhatatlan tevékenységének állít emléket. A neves helytörténész, tanár és néprajzkutató kiemelkedő szerepet töltött be a nógrádi magyar közéletben, általa az itt élők jobban megismerhették múltjukat. [...] Több mint egy év kellett ahhoz, hogy a publikációit összegyűjtsük” – részletezte Puntigán József...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

Könyv készül Andódról

Kaderábek László és Kaderábek Péter könyvet írnak szülőfalujukról Andódról. Céljuk, hogy egy könnyen lapozható könyvben érthetően, velősen összefoglalják Andó történelmét, kultúráját, szokásait, megemlékezzenek neves személyiségeiről. Napjainkban az utolsó simításokat végzik a kiadványon. [...] A testvérpár igazi lokálpatrióta, az egyetem elvégzése után mindketten maradtak szülőfalujukban. [...] Kaderábek László történész-politológussal beszélgetünk...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG

Statisztika: Képzettebbek a nők a férfiaknál, de továbbra is kevesebbet keresnek

Szerbiában a nők átlagosan öt évvel tovább élnek, mint a férfiak, képzettebbek, de kevesebbet keresnek, és ebből adódóan alacsonyabb a nyugdíjuk. A nők nagyobb arányban (24 százalék) szereznek felsőfokú végzettséget, mint a férfiak (20,7 százalék). A nők foglalkoztatási rátája 43,2 százalék, ami 14,7 százalékkal marad el a férfiakétól, keresetük pedig 8,8 százalékkal kevesebb...” Vajma.info: [teljes cikk >](#)

A szemléletváltás állt a 16. Közoktatási Konferencia fókuszában

Mintegy 270 résztvevője volt az idei közoktatási konferenciának, amelyre Vajdaság minden szegletéből érkeztek pedagógusok. A konferencia középpontjában a szemléletváltás állt, és hogy a tanárok hogyan tudnak megbirkózni a mindennapi környezeti hatásokkal. [...] Nagy kihívás előtt állnak a pedagógusok, hiszen módszertanilag és elméletileg is változtatni kell a nevelésen, illetve az oktatáson, hogy versenyképes fiatalokat neveljenek ki a jövő számára - emelte ki De Negri Ibolya, a szervező Észak-bácskai Magyar Pedagógusok Egyesületének elnöke...” Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

Videó: Székely Tibor - élete és munkássága

Ezzel a címmel írt könyvet az író-felfedezőről Viktorija Šimon Vuletić. A kötet bemutatóját a Szabadkai Városi Múzeumban tartották, ahol egy dokumentumfilmet is megtekinthetett a közönség, amely tulajdonképpen Székely egyik utolsó interjúja volt. Viktorija Šimon Vuletić néprajzkutató kétnyelvű monográfiájának alapjául egyebek mellett a világot és eszperantista igazgatóként eltöltött éveit és utolsó nagy útjának krónikája szolgált. Ez utóbbiról egyébként naplót is írt, A pápuák szigetén címmel...” Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

Bérmálkozó találkozót tartottak Tóthfaluban

Több mint 260 fiatal vett részt a Szabadkai Egyházmegye bérmákozóinak találkozásán. A bérmálkozás előtt álló nyolcadikosok egész napos programon vehettek részt. [...] Az esemény remek alkalom volt az ismerkedésre, tanulásra és a továbbtanulással kapcsolatos ismereteik bővítésére is. Az eseményen kiemelt helyet kapott továbbá a rózsafüzér és a Szűzanya tiszteletének fontossága – emelte ki Zsúnyi Tibor, szenttamási plébános, az esemény főszervezője...” Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

Vajdasági magyarokat is kitüntetett Aleksandar Vučić

Az államiság napja központi ünnepi eseményén a munkájukban kiemelkedő teljesítményt nyújtó személyeknek adott át kitüntéseket Aleksandar Vučić szerb államfő. A díjazottak között összesen 107 diplomata, író, újságíró, színész, énekes, sportoló, szervezet, intézmény és szerkesztőség található. [...] A kitüntetettek között Karadžorđe-csillag Első Fokozatát kapta Vitkayné Kovács Vera primadonna, operaénekes, Gyertyaszentelő Érdemrend Első Fokozatával tüntették ki Bálint Béla tiszaszentmiklósi származású orvos akadémikust, valamint Osztrogonac Róbert, a Szerbiai Vasutak munkatársa is elismerést kapott. [...] Vitkay Kovács Vera, operaprimadonna: Valóban nagyon meglepett, mert nem is gondoltam ilyesmire...” Szmsz.press: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

DIASZPÓRA

Magyar filmek Torontó vásznain

Október utolsó hétvégéjén rendezték az első magyar Töröcsik Mari Filmfesztivált Torontóban. A fesztivál programjába a magyar filmművészet legfrissebb, és legkiemelkedőbb hat nagyjátékfilmjét, több rövid dokumentumfilmet vetítettek. Olyan klasszikus filmet voltak a Carlton Mozi vásznán, mint például az „Édes Anna”, vagy a „Magasságok és Mélységek”, mely alkotás Erős Zsolt hegymászó tragédiáját dolgozza fel. [...] A négy rövid alkotás levetítése után egy közönségtalálkozón vehettek részt a nézők. Az érdeklődők egy interaktív interjúban belül teheték fel kérdéseiket, először a Somossy Barbara (a „Sose lesz vége” című romantikus drámája, amely a 19. századi betyár világ kulisszáiba ad betekintést) rendezővel folytatott beszélgetésben...” Forrás: Korosiprogram.hu: [teljes cikk >](#)

Az idősebb generáció élete Montreálban

A nyolcvanas évek elején a montreáli magyar közösség életében megfogalmazódott egy gondolat arról, hogy az itteni magyar idősöknek biztosítani kell egy olyan helyet, ahol otthon és biztonságban érezhetik magukat. Így épült meg a Magyar Otthon első épülete 1981-ben, a második pedig 1985-ben, Keresztes János építész tervei alapján. [...] Az építkezéshez a montreáli magyaroktól, a magyar egyházaktól és a kanadai államtól kaptak jelentős anyagi támogatást. Az Otthonban összesen 210 lakás található az épületen belül. [...] A Magyar Otthon egy non-profit szervezet, amit 14 igazgató – akiket 2 évente választanak meg a Magyar Otthon tagjai közül – és Orbán Márta vezet. [...] Az idősök 70-80%-a magyar nemzetiségű...” Forrás: Korosiprogram.hu: [teljes cikk >](#)

Magyarnak lenni Amerikában – Könyvbemutató Antal-Ferencz Ildikóval és Molnár Zsolttal

Antal-Ferencz Ildikó szabadúszó újságíró, a diaszpóra tehetséges és elhivatott tagjait vonultatja fel a Magyarnak lenni Amerikában I. című interjúkötetében, amelyet különböző magyarországi lapokban és a Bocska Rádió is megjelenő, másfél év alatt készített több, mint ötven írásából válogatott össze és alakított a kiadó segítségével egy igen színes és gazdag diaszpóra-arcképcsarnokká. [...] A kötetet a New York-i Magyar házban mutatják be Szombaton, Március 2-án, 10 órai kezdettel...” Forrás: Hungarianhouse.org: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Kötetbemutató: Közös gyökereink – a finn és a magyar nyelv rokonságáról

Bernhardt Mariann a Helsinki Egyetem kutatója és Minerva Piha a norvégiai Nord Egyetem adjunktusának Finnugor nyelvek és népek – mi, hol, mikor, miért? című kötete kifejezetten a 15–19 éves fiatalok számára íródott, mely írást hatalmas érdeklődés övezi. A könyvet egy kerekasztal-beszélgetés keretei között mutatják be a szerzők Felix Mäkelä (Sukukansojen ystävät - Rokon Népek Barátai) moderálásával február 29-én, csütörtökön, 18:00 órai kezdettel a Liszt Intézetben (Kaisaniemenkatu 10, Helsinki). [...] Az eseményt a Liszt Intézet YouTube-csatornáján élőben is lehet követni...” Forrás: Culture.hu: [teljes cikk >](#)